

Paweł Kozakiewicz

Ryszard Ganowicz, "Historyczne więźby dachowe polskich kościołów", Poznań 2000 : [recenzja]

Ochrona Zabytków 54/2 (213), 231

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ryszard Ganowicz, *Historyczne więźby dachowe polskich kościołów*, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań 2000, ss. 105, fot. 22, rys. 112

Monografia dotycząca historycznych więźb dachowych polskich kościołów jest ostatnią publikacją przygotowaną przez niezującego już prof. Ryszarda Ganowicza, kierownika Katedry Mechaniki i Techniki Ciepłej Akademii Rolniczej w Poznaniu. Uwzględniając intencje Autora, o czym pisze we wprowadzeniu prof. Ryszard Guzenda (obecny kierownik wyżej wymienionej Katedry), uzupełniono ją o część przygotowaną przez dr. Piotra Rappa, pt. *Historyczny rozwój ciesielskich konstrukcji dachowych w polskich kościołach*.

Pierwszą, zasadniczą część książki, autorstwa Ryszarda Ganowicza, stanowi dziewięć rozdziałów, każdy poświęcony konstrukcji dachowej innego obiektu (ośmiu z Polski i jednego z RFN). Są to: kościół benedyktynów w Lubiniu, fara poznańska, kościół Bożego Ciała i kościół Mariacki w Krakowie, kościół p.w. św. Katarzyny w Brodnicy, poznańskie kościoły św. Wojciecha, Bożego Ciała i św. Małgorzaty oraz kościół pofranciszkański w Miśni (Meissen). Poszczególne rozdziały powstały dzięki pracy wielu osób, w szczególności studentów Wydziału Technologii Drewna Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, którzy w ramach prac magisterskich

dokonali badań omawianych konstrukcji dachowych. Każdy rozdział otwiera krótka notka podająca podstawowe informacje dotyczące danego obiektu (historia, stan obecny) z uwzględnieniem architektury i danych o ewentualnych przebudowach. Szeroko i dokładnie omówiona jest drewniana konstrukcja dachu, poparta wieloma schematami. Treść zamykają dane o wilgotności elementów konstrukcyjnych, ich stanie zachowania, istniejących uszkodzeniach, wykonywanych naprawach i wzmocnieniach oraz o występujących znakach ciesielskich.

Część druga opracowana przez Piotra Rappa to opis ewolucji kon-

strukcji dachów od najprostszych rozwiązań w postaci szafasów po wspaniałe dzieła konstrukcyjno-architektoniczne oparte na więzaniach krokwiowych. Obejmuje ona sześć rozdziałów pokazujących połączenia i konstrukcje ciesielskie, ze szczególnym uwzględnieniem dachów nad polskimi kościołami (klasyczne i modyfikowane wiązania storczykowe, wiązania ze słupami leżącymi).

Obie części kończą spisy literatury zawierające po 24 pozycje.

Monografia, która powinna stanowić obowiązkową lekturę studentów i absolwentów odpowiednich wydziałów inżynierskich wyższych uczelni, adresowana jest do szerokiego kręgu odbiorców. Nie fachowcom zrozumienie tekstu ułatwia umieszczone we wstępie pierwszej części niewielki słownik podstawowych pojęć, a w drugiej wpisane ich w schematy rysunkowe łącznie ze wzorami sił reakcji wybranych elementów konstrukcji dachowych. Niewątpliwym atutem są liczne fotografie i rysunki, a także bardzo rzetelny a zarazem interesujący opis.

Myślę, że wśród czytelników i użytkowników omawianej książki nie zabraknie konserwatorów dzieł sztuki, choćby z racji specyfiki zawodu, w którym wymagana jest wiedza interdyscyplinarna.

Paweł Kozakiewicz
Wydział Technologii Drewna SGGW w Warszawie

Sprostowanie

Uprzejmie informujemy, że pan Witold Nowik, współautor artykułu *Czerwone laki w malarstwie śląskim Mistrza lat 1486/1487* opublikowanego w poprzednim numerze „Ochrony Zabytków” pracuje w Laboratoire de Recherche des Monuments Historiques w Champs-sur-Marne, a nie w Paryżu, jak zostało podane przy nazwisku Autora.